

ВАН № 253/хтоа/23.04.14

СТАНОВИЩЕ

за дисертационен труд на Мария Христова Янкова на тема: “Популационна динамика на черноморския сафрид (*Trachurus mediterraneus ponticus* Aleev, 1956) пред българския бряг на Черно море” за получаване на научната и образователна степен “доктор” по научна специалност 'хидробиология',

от проф. д-р Георги М. Даскалов, ИБЕИ-БАН, научен консултант и член на научното жури.

Настоящото становище е изработено във връзка с заповедта на директора на ИО (No 66/23.04.2014) и решенията на научното жури от 12.5.2014.

Като научен консултант ще се с ограничи с оценка на работата на Мария Янкова върху дисертационния труд, както и продуктивността при писане на научни трудове, работа по проекти и др. имащи отношение към присъждането на научната и образователна степен “доктор”

Кратки биографични данни

Мария Христова Янкова е завършила Биологически факултет на Шуменски Университет ” Епископ Константин Преславски”, през 1997 със степен Магистър, специалност 'Биология и География'. През 2002 е започнала работа като биолог в Секция Ихтиология на Институт по рибни ресурси (ИРР), Варна. През 2003 е назначена за Научен сътрудник III ст, в същия институт, където работи до 2012 и израства до Научен сътрудник I ст/Гл. асистент. През 2012, постъпва на работа в секция Биология и екология на морето, Институт по океанология (ИО), където работи понастоящем. По време на професионалната си кариера, Мария Янкова е доразвивала познанията си чрез участие в редица специализирани курсове, от които по важни са тези по хидроакустика и количествени анализи в областта на рибарството (програми R и FLR).

Работа по дисертационния труд

Когато бях поканен от ИО за научен консултант на Мария Янкова, заедно с проф. д-р С. Мончева, установих че работата по дисертацията е в напреднала фаза. Проектът за докторат на самостоятелна подготовка, е започнал още когато докторантът е работила в ИРР, но тя бе официално зачислена след постъпването в ИО.

Докторатът обхваща широка проблематика започваща с морфологичните характеристики и стигаща до популационната динамика и експлоатацията на сафрида и влиянието на факторите на средата. Може да се каже, че трудът е твърде значим по своя обхват и значение за българската рибостопанска наука. Специален интерес представляват разделите за храненето, оценката на запасите и влиянието на факторите на средата, които представляват и съществен принос в познанието на този важен черноморски вид. В изпълнение на индивидуалния учебен план докторантът е събрала 302 кредита при минимум 250.

Личните ми впечатления от качествата на докторанта, са на първо място нейната ясна визия и целеустременост при планирането и изпълнението на научните задачи,

оптималната организация на работата, отличен усет и експедитивност при публикуването на резултатите. Дисертационния труд и авторефератът са много добре структурирани и илюстрирани. Мария Янкова успя в кратък срок да изпълни редица препоръки на научните консултанти, включително относно хидробиологичната характеристика, оценките на запасите и управлението риболова и влиянието на факторите на средата. Тя изпълни и включи допълнителна глава за многофакторен анализ на влиянието на факторите на средата, която също е публикувана като научна статия, която в момента е под печат. Единствената ми критика по отношение на извършените изследвания е, че при оценките на запаса от сафрид, докторантът можеше да разработи и анализира няколко нови варианта на оценка, вместо да представи само стандартната оценка изработена и одобрена в рамките на работната група на STECF. От това следва и препоръката, в бъдеще да бъдат разработени такива варианти, което е възможно както в рамките на работната група, така и самостоятелно.

В процеса на изготвяне на дисертацията Мария Янкова се прояви като отговорен и напълно самостоятелен учен, със способности да взема важни решения и планира изследвания с цел достигане на определени научни резултати и оценка на хипотези. Мога убедено да заявя, че дисертационният труд е лично дело на докторанта. Същевременно, докторант Янкова проявява значителен афинитет за работа в екипи вкл. международни, за което свидетелствуват многобройните и колаборации в работни групи, проекти и авторски колективи.

Работа по научни публикации и проекти

Мария Янкова е първи автор на 3 статии (едната е под печат) във връзка с дисертацията, които са цитирани в 6 научни труда. Освен тях Мария Янкова е автор на 35 научни труда, 2 от които са под печат и редица технически отчети от работни групи и проекти.

Участвала е в редица конференции и проекти от които по-важните са изброени по долу:

- Участва в изследователските снимки по оценка на запасите от трициона и калкан и биоразнообразието в Черно море
- Координатор е по оценките на запаса на черноморския сафрид в работната група за оценка на рибните запаси в Черно море към Научния, технически и икономически комитет по рибарство (STECF) на ЕК.
- Член е на 2 работни групи на STECF: по оценка на докладите на държавите - членки за постигане на устойчив баланс между риболовния капацитет и възможностите за риболов; и по програмата за събиране на база данни в областта на рибарството.
- Номинирана е от Черноморската комисия за компилирането на списъка на месните и не-местните (non-native) видове риби в Черно море, и определяне на техния консервационен статус.

Участието в международни работни групи и проекти, както и голямата публикационна активност (вкл. с международни авторски колективи) е допринася изключително много за изграждането на Мария Янкова като компетентен учен ихтиолог и има пряко влияние върху качествата на представения дисертационен труд, както и върху образователното и научно равнище на докторанта.

Заклучение

Обемът и качеството на извършената работа, получените резултати и обобщения, както и сведенията за изследователската активност на Мария Янкова я представят като компетентен и амбициозен учен с възможности да планира и провежда научни изследвания и проекти, да анализира резултатите и публикува резултатите в престижни научни издания.

Всичко изброено, ми дава основание, убедено да препоръчвам на уважаемото научно жури, да присъди научната и образователна степен “доктор” по научна специалност 'хидробиология' на Мария Янкова.

25. 7. 2014

проф. д-р Георги М. Даскалов